

Titel: Pension till anställda och förtroendevalda

Id nr: 0:24
Version: 2.0

Typ: Riktlinje
Fastställd: KF 2015-02-25, § 6

Giltighetstid: Tills vidare
Uppdateras: 2019

Riktlinjer för pension till anställda och förtroendevalda

Innehållsförteckning

1. Bakgrund
2. Allmänt
3. Pension till anställda kvinnor och män
4. Pension till förtroendevalda kvinnor och män
5. Tryggande av pensionsåtagandet
6. Information om pensionsförmåner
7. Begäran om pensionsavgång

1. Bakgrund

Pensionsavtalen KAP-KL och AKAP-KL samt bestämmelserna PBF och OPF-KL innehåller möjligheter till lokala beslut och överenskommelser. Kommunen har därför beslutat om dessa riktlinjer i för att skapa enhetlighet och tydlighet i vissa specifika pensionsfrågor.

Pension till anställda

- Hel eller partiell särskild avtalspension kan i enlighet med dessa riktlinjer beviljas efter individuell prövning.
- Samtliga tillsvidareanställda kvinnor och män i kommunen har möjlighet att löneväxla till pensionsförsäkring.
- Förvaltningschefer och nyckelpersoner har möjlighet att välja alternativ KAP-KL eller AKAP-KL.

Pension och omställningsstöd till förtroendevalda

- Förtroendevalda som väljs för första gången i samband med valet 2014 eller som i tidigare uppdrag inte har omfattats av pensionsbestämmelser, omfattas av OPF-KL. Vissa delar i OPF-KL gäller enbart för förtroendevalda vars uppdragstid motsvarar minst 40 %.
- Förtroendevalda som genom tidigare uppdrag omfattas av PBF fortsätter att omfattas av PBF.

2. Allmänt

2.1 Uppdatering

Riktlinjerna för pension till anställda och förtroendevalda kvinnor och män ska ses över en gång under varje mandatperiod och vid behov uppdateras. Däremellan görs översyn och uppdatering vid behov som föranletts av förändringar i lagar och kollektivavtal inom pensionsområdet.

2.2 Beslutsordning

Kommunfullmäktige beslutar om riktlinjer för pension till anställda och förtroendevalda.

Kommunstyrelsen är pensionsmyndighet avseende de förtroendevaldas pensionsvillkor samt högsta instans gällande anställdas pensionsvillkor.

Förhandlingschefen beslutar om särskild avtalspension i samråd med kommunstyrelsens ordförande.

Pensionshandläggarna beslutar i normala och löpande ärenden.

Personalchefen beslutar om annan än förvaltningschef ska erbjudas alternativ KAP-KL eller AKAP-KL.

3. Pension till anställda kvinnor och män

3.1 Särskild avtalspension

Med särskild avtalspension avses hel eller partiell pension före 65 år.

Hel särskild avtalspension är ett av flera alternativ som kommunen kan använda vid behov av personalavveckling. Hel särskild avtalspension beviljas med stor återhållsamhet. I den mån kommunen finner det lämpligt att bevilja hel eller partiell särskild avtalspension sker detta enligt nedanstående riktlinjer.

Åldersgräns

Hel särskild avtalspension kan i samband med övertalighet, som uppstått på grund av minskad verksamhet eller omorganisation, beviljas anställd som har fyllt 61 år.

Partiell särskild avtalspension kan beviljas anställd som har fyllt 61 år och vars anställning permanent omregleras till en lägre sysselsättnings-

Titel: Pension till anställda och förtroendevalda

Id nr: 0:24

grad. Den lägsta tillåtna sysselsättningsgraden efter omregleringen är 50 % av heltid.

Pensionsunderlag

Särskild avtalspension ska beräknas på ett pensionsunderlag (genomsnittslön) enligt KAP-KL eller AKAP-KL, beroende på vilket som är tillämpligt. Pensionens storlek ska motsvara den som gäller för särskild avtalspension till anställda inom räddningstjänsten enligt KAP-KL eller AKAP-KL. Vid partiell särskild avtalspension relaterar pensionen till arbetstidsminskningen.

Utbetalningstid

Hel särskild avtalspension utbetalas från den överenskomna avgångstidpunkten till och med månaden före 65-årsdagen eller den tidigare månad då intjänad pensionsrätt 1997-12-31 och/eller förmånsbestämd ålderspension börjar utbetalas från kommunen.

Partiell särskild avtalspension utbetalas från den överenskomna tidpunkten till och med månaden innan den då den anställde fyller 65 år eller den tidigare månad då sysselsättningsgraden ändras, anställningen upphör eller då intjänad pensionsrätt 1997-12-31 och/eller förmånsbestämd ålderspension börjar utbetalas från kommunen. Efter särskilt beslut kan partiell särskild avtalspension utbetalas som längst till och med den månad den anställde fyller 67 år.

Avgiftsbestämd ålderspension

Under tid med rätt till särskild avtalspension ska kommunen också betala pensionsavgifter för avgiftsbestämd ålderspension avseende arbetstidsminskningen. Vid hel särskild avtalspension är motsvarar avgiftsunderlaget 1/12 av pensionsunderlaget för varje månad som det föreligger rätt till särskild avtalspension, uppräknat med förändringen av inkomstbasbeloppet i förhållande till avgångsåret. Vid partiell särskild avtalspension motsvarar avgiftsunderlaget för denna del 1/12 av pensionsunderlaget - i förhållande till arbetstidsminskningen - för varje månad som det föreligger rätt till särskild avtalspension, uppräknat med förändringen av inkomstbasbeloppet i förhållande till det år sysselsättningsgraden omreglerades.

För anställd som beviljats hel särskild avtalspension och omfattas av bestämmelserna om förmånsbestämd ålderspension ska tiden från avgången intill månaden före 65-årsdagen tillgodoräknas som pensionsgrundande.

Titel: Pension till anställda och förtroendevalda

Id nr: 0:24

För anställd som beviljats partiell särskild avtalspension och omfattas av bestämmelserna om förmånsbestämd ålderspension ska denna beräknas utifrån det pensionsunderlag som fastställts för den särskilda avtalspensionen. Motsvarande pensionsunderlag används också vid eventuell beräkning av pension till efterlevande.

Skydd för efterlevande vid hel särskild avtalspension

Under tid med rätt till hel särskild avtalspension gäller skyddet avseende pension till efterlevande.

Samordning med eventuell förvärvsinkomst mm

Särskild avtalspension ska samordnas med 73,5 % av eventuell förvärvsinkomst som följer av arbete. Förvärvsinkomst motsvarande två prisbasbelopp per år undantas dock från samordning.

Särskild avtalspension kan påverka allmän pension, socialförsäkringar och avtalsförsäkringar. Kommunen utger inte någon kompensation för detta.

Beslut om särskild avtalspension

Beslut om särskild avtalspension fattas i varje enskilt fall av förhandlingschefen i samråd med ordföranden i kommunstyrelsen, med hänsyn till kommunens verksamhet och ekonomi.

Kommunen kan undantagsvis i enskilda fall besluta om särskild avtalspension utan beaktande av dessa riktlinjer. Ett sådant beslut fattas av kommunstyrelsens ordförande efter föredragande av förhandlingschefen.

3.2 Andra alternativ vid behov av personalavveckling

I samband med omorganisation och/eller personalavveckling kan kommunen använda sig av olika erbjudanden som innefattar pension till någon del. Till exempel ekonomisk förstärkning vid förtida pensionsavgång med eller utan förtida pensionsuttag. Det kan även avse minskad sysselsättningsgrad med delvis bibehållna förmåner.

Erbjudande i sådant sammanhang utgör ingen rättighet för anställda utan beslut fattas från fall till fall. Beslut fattas av förhandlingschefen i samråd med ordförande i kommunstyrelsen, med hänsyn till kommunens verksamhet och ekonomi.

Titel: Pension till anställda och förtroendevalda

Id nr: 0:24

3.3 Löneväxling till pension

Samtliga tillsvidareanställda kvinnor och män har möjlighet att pensionspara via ett överenskommet månatligt bruttolöneavdrag. Det överenskomna beloppet betalas i form av en premie till en tjänstepensionsförsäkring.

I syfte att uppnå kostnadsneutralitet tillgodoräknas den som löneväxlar ett premietillägg. Premietillägget motsvarar skillnaden mellan sociala avgifter som betalas på kontant lön och särskild löneskatt som betalas på pensionspremier. Den totala premien utgörs därmed av det överenskomna bruttolöneavdraget och detta premietillägg.

Syftet att uppnå kostnadsneutralitet innebär också den oväxlade lönen ska ligga till grund för det ordinarie tjänstepensionsintjänandet. Lönerevisioner ska göras med den oväxlade lönen som utgångspunkt.

Det lägsta belopp som kan växlas till pension är 500 kronor per månad. Det högsta beloppet är 5 000 kronor per månad, dock högst 20 % av bruttolönen.

Lönevaxlingen kan påverka den anställdes allmänna pension, socialförsäkringar och avtalsförsäkringar. Kommunen utger inte någon kompensation för detta.

Lönevaxlingen ska regleras i ett individuellt avtal mellan kommunen och den anställda. Kommunen och den anställda har en ömsesidig rätt att avsluta lönevaxlingen efter en uppsägningstid på tre månader. Om förutsättningarna för lönevaxlingserbjudandet förändras på grund av ändringar i lag eller centralt kollektivavtal har den anställda och kommunen en ömsesidig rätt att säga upp avtalet med omedelbar verkan.

3.4 Pension till förvaltningschefer, chefer med motsvarande befattningar samt nyckelpersoner

Kommunen erbjuder i enlighet med bestämmelserna i KAP-KL möjlighet till alternativ pensionslösning. Syftet med erbjudandet är att stärka kommunens möjlighet att såväl rekrytera som behålla högre chefer och nyckelpersoner i konkurrens med andra arbetsgivare.

Alternativ KAP-KL

Allmänt

Alternativ KAP-KL innebär att den förmånsbestämda ålderspensionen enligt KAP-KL byts mot en premiebestämd ålderspension. Övriga pensionsförmåner inom KAP-KL behålls oförändrade eller följer kommunens pensionspolicy.

Titel: Pension till anställda och förtroendevalda

Id nr: 0:24

Jämfört med den ordinarie förmånsbestämda ålderspensionen innebär alternativ KAP-KL större flexibilitet och möjlighet till individuell anpassning.

Kostnadsneutralitet

Alternativ KAP-KL är kostnadsneutral för kommunen. Pensionsförmånen tryggas genom tjänstepensionsförsäkring. Premien för alternativ KAP-KL motsvarar den som kommunen skulle ha betalat om den förmånsbestämda ålderspensionen tryggats med försäkring.

Anställda som omfattas

Erbjudandet om alternativ KAP-KL omfattar förvaltningschefer eller andra med motsvarande funktion, dvs. arbetstagare som har motsvarande befogenhet som förvaltningschef och som agerar på direkt uppdrag av styrelse, nämnd eller annat politiskt organ. Efter särskilt beslut av personalchefen kan även annan chef eller nyckelperson omfattas.

Den som omfattas av erbjudandet väljer själv om han eller hon ska ansluta sig till alternativ KAP-KL. Den som valt att omfattas av alternativ KAP-KL kan inte återgå till ordinarie KAP-KL så länge anställningen i kommunen består. Detta gäller även den som i en tidigare anställning omfattats av alternativ KAP-KL och som återkommer i anställning i kommunen.

Eget val för alternativ KAP-KL

Den anställda kvinnan/mannen väljer om premien ska placeras i traditionell försäkring eller fondförsäkring, samt om försäkringen ska innehålla återbetalningsskydd eller inte.

Försäkringsbolag anvisas av kommunen.

3.5 AKAP-KL för anställd född 1985 eller tidigare

Individuell överenskommelse kan träffas om att den anställde ska omfattas av AKAP-KL istället för KAP-KL enligt de regler som anges i AKAP-KL.

Överenskommelsen kan träffas även om medarbetaren tillhör kretsen förvaltningschefer och nyckelpersoner förutsatt att han/hon uppfyller de krav som ställs i AKAP-KL. Möjligheten gäller då i första hand vid nyrekrytering och beslut fattas av personalchefen.

Titel: Pension till anställda och förtroendevalda

Id nr: 0:24

4. Pension till förtroendevalda kvinnor och män

PBF Bestämmelser om pension och avgångsersättning för förtroendevalda	OPF-KL Bestämmelser om omställningsstöd och pension för förtroendevalda
Gäller för Förtroendevalda kvinnor och män som omfattats av pensionsbestämmelser i uppdrag före valet 2014 fortsätter att omfattas av PBF	Gäller för Förtroendevalda kvinnor och män som väljs för första gången i samband med valet 2014 eller senare, eller som i tidigare uppdrag inte har omfattats av pensionsbestämmelser för förtroendevalda

PBF

Kommunen har antagit PBF (Bestämmelser om pension och avgångsersättning för förtroendevalda) från och med 2003-01-01. Pensionsbestämmelserna omfattar förtroendevalda som på heltid och deltid om minst 40 % fullgör uppdrag hos kommunen.

Pension och avgångsersättning ska samordnas/minskas med förvärvsinkomst. Från minskningen undantas ett belopp av förvärvsinkomsten som räknat per månad motsvarar 1/12 av två prisbasbelopp.

I övrigt ska pension och avgångsersättning beräknas och betalas ut enligt PBFs regler.

Omställningsstöd och pension för förtroendevalda (OPF-KL)

Kommunfullmäktige har 2014-11-12, § 102, antagit OPF-KL att tillämpas från och med valet 2014 för förtroendevald som omfattas enligt tabellen ovan.

Titel: Pension till anställda och förtroendevalda

Id nr: 0:24

OPF-KL består av Omställningsstöd och Pensionsbestämmelser.

Omställningsstöd	Pensionsbestämmelser
Gäller för	Gäller för
Förtroendevald med uppdrag på heltid eller på deltid motsvarande minst 40 procent av heltid.	<ul style="list-style-type: none">Sjukpension och familjeskydd gäller för förtroendevald med uppdrag på heltid eller på deltid motsvarande minst 40 procent av heltid.Avgiftsbestämd ålderspension gäller alla förtroendevalda oavsett omfattning av uppdrag.

Omställningsinsatser

Kommunfullmäktige har 2014-11-14, § 102, beslutat att ett genomsnittligt riktvärde för OPF-KL § 3 Aktiva omställningsinsatser ska ligga på cirka 25 000 kr.

Kommunstyrelsen i egenskap av pensionsmyndighet har till uppgift att fastställa anvisningar för ansökan med mera.

Ersättning för förlorad tjänstepensionsförmån

Förtroendevalda som inte har uppdrag motsvarande minst 40 procent av heltid omfattas inte av PBF eller OPF-KLs Omställningsstöd. Däremot finns rätt till Avgiftsbestämd ålderspension enligt OPF-KL.

Notera att ersättning för förlorad arbetsinkomst inte är pensionsgrundande i OPF-KL. Istället ges ersättning för tjänstepensionsförlust som har samband med fullgörande av förtroendeuppdraget.

Kommunen ger en skälig och schablonmässig ersättning motsvarande 4,5 procent beräknat på den ersättning som utbetalats för förlorad arbetsinkomst. Begäran om ersättning ska göras senast vid utgången av februari månad året efter det år förlusten hänför sig till. I samband med begäran ska den förtroendevalde kunna styrka att förtroendeuppdraget inneburit att tjänstepension förlorats. Förlustens storlek behöver dock inte styrkas. Ersättningen betalas ut kontant under april månad det år då ansökan görs. Ersättningen är inte underlag för Avgiftsbestämd ålderspension enligt OPF-KL.

Titel: Pension till anställda och förtroendevalda

Id nr: 0:24

Fritidspolitiker som bedriver egen näringsverksamhet

Fritidspolitiker som bedriver egen näringsverksamhet och som kan styrka att pensionsförmån har förlorats, har rätt till ersättning med verifierat belopp. Begäran om ersättning ska göra i samband med pensioneringen, dock senast två år efter pensioneringstillfället.

5. Tryggande av pensionsåtagandet

Strömsunds kommun tryggar sina pensionsåtaganden på följande sätt:

Avgiftsbestämd ålderspension, KAP-KL resp. AKAP-KL	Tryggas genom tjänstepensionsförsäkring. Årlig premiebetalning görs till den försäkring som den anställde valt.
Förmånsbestämd ålderspension, KAP-KL	Intjänad pension skuldförs och tryggas genom beskattningsrätten.
Särskild avtalspension enligt överenskommelse	Hela pensionsbeloppet skuldförs i samband med beviljad pension och tryggas genom beskattningsrätten.
Alternativ KAP-KL för förvaltningschefer eller motsvarande	Tryggas genom tjänstepensionsförsäkring. Premiebetalning till den försäkring som den anställde valt.
Pension intjänad före 1998	Intjänad pension skuldförs och tryggas genom beskattningsrätten. En del av detta pensionsåtagande är tryggt genom tjänstepensionsförsäkring och Strömsunds kommuns pensionsstiftelse.
Pension till efterlevande	Hela pensionsbeloppet skuldförs i samband med inträffat dödsfall och tryggas genom beskattningsrätten.
PBF	Hela pensionsbeloppet skuldförs i samband med beviljad pension och tryggas genom beskattningsrätten.
OPF-KL	Tryggas genom beskattningsrätten. Intjänade pensionsrätter skuldförs årligen.

6. Information om pensionsförmåner

6.1 För anställda

Enligt KAP-KL eller AKAP-KL, "Riktlinjer för arbetsgivarens informationsansvar" är arbetsgivaren ansvarig för att anställda informeras om de pensionsförmåner som tjänats in i anställningen.

Titel: Pension till anställda och förtroendevalda

Id nr: 0:24

Kommunen uppfyller informationskravet genom att de anställda årligen får skriftlig information om de intjänade pensionsförmånerna.

Vad gäller information om den avgiftsbestämda ålderspensionen får respektive anställd också information från det försäkringsbolag som valts. Kommunens anställda som ska välja försäkringsbolag för den avgiftsbestämda ålderspensionen, får information och valblankett..

Anställda i kommunen kan vända sig till kommunens pensionshandläggare för att få svar på sina frågor. Information finns även på intranätet.

6.2 För förtroendevalda

Förtroendevalda ska erhålla information om vilka pensionsbestämmelser som är tillämpliga. För OPF-KL gäller att den förtroendevalde ska erhålla årliga uppgifter om den avgiftsbestämda pensionen, pensionsgrundande inkomst och avsättning av pensionsavgift.

Förtroendevalda i kommunen kan vända sig till kommunens pensionshandläggare för att få svar på sina frågor

7. Begäran om pensionsavgång

Anställda som planerar att avgå med pension ska lämna skriftlig ansökan om detta till kommunledningsförvaltningen/personal senast tre månader före planerad pensionsavgång. I god tid innan pensionsavgången informeras den anställda skriftligen om pensionsbeloppets storlek.

För begäran om utbetalning av avgiftsbestämd ålderspension och information om pensionsförmånens storlek, ska den anställda vända sig till det försäkringsbolag som valts.